

Lietuvos Respublikos Seimo Jaunimo ir sporto komisijai
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
Jaunimo reikalų departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
Lietuvos darbo biržai

POZICIJA

DĖL JAUNIMO GARANTIJŲ INICIATYVOS ĮGYVENDINIMO LIETUVOJE

LiJOT Asamblėja Nr. 36, 2014 m. balandžio 26-27 d.

Druskininkai

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (toliau – LiJOT) yra didžiausia nevyriausybinė jaunimo organizacija Lietuvoje, vienijanti 65 didžiausias nacionalines jaunimo organizacijas ir regionines jaunimo organizacijų tarybas bei organizacijų sąjungas. LiJOT, būdama didžiausia nevyriausybinių jaunimo organizacijų sąjunga Lietuvoje, supranta Jaunimo garantijų iniciatyvos kokybiško įgyvendinimo svarbą Lietuvos jaunimui.

2012 metais jaunimo nedarbas Lietuvoje siekė 28,7%¹. Prasta situacija paskatino Lietuvos institucijas susirūpinti ir atkreipti dėmesį į šią problemą. 2013 metais jaunimo nedarbas sumažėjo, tačiau vis dar viršijo 20%.

2013 metais Europos Sąjungos Taryba priėmė rekomendaciją dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo², kuria siekiama, kad visiems jauniems žmonėms – nesvarbu, ar jie užsiregistravę užimtumo tarnybose, ar ne – per 4 mėnesius nuo formaliojo mokslo baigimo ar darbo netekimo būtų suteikta kokybiška, prie individualių poreikių ir padėties pritaikyta darbo, gamybinės praktikos, stažuotės arba tolesnio mokymosi galimybė. Lietuvoje šią iniciatyvą įgyvendinti ėmėsi Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerija kartu su Lietuvos darbo birža bei Jaunimo reikalų departamentu. Siekiant didžiausio jaunimo nedarbo prevencijos priemonių efektyvumo, buvo sutelktas partnerių tinklas, 2014 m. sausio mėn. 14 d. pasirašytas bendradarbiavimo Memorandumas. Teritorinių darbo biržų skyriai suformavo jaunimo garantijų iniciatyvos komisijas, kurios buriamos pasiūlymams teikti. Planuojami steigti jaunimo darbo centrai

¹ Lietuvos statistikos departamentas. „Nedarbo lygis“. 2014. <http://goo.gl/pudDsY>.

² Europos Sąjungos Taryba. Tarybos rekomendacija dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo. 2013, Nr. 2013/C 120/01. <http://goo.gl/bUJHEV>.

regionuose, kuriuose jų dar nėra. Darbo biržų darbuotojai sutelkti, paskatinti dirbti su jaunais žmonėmis iki 29 metų. Nustatyti rodikliai, kuriuos specialistai turi pasiekti.

Visgi Lietuvos jaunimo organizacijų taryba pastebėjo, jog šios iniciatyvos įgyvendinimui iki šiol buvo naudojamos jau esamos darbo ir užimtumo skatinimo priemonės, pakeičiant tik jų apimtį ir galutinius vartotojus. Taip pat šios iniciatyvos nustatymas Lietuvoje stokoja tarpžinybinio bendradarbiavimo ir jaunimo organizacijų įtraukimo ne tik į planavimo procesus, bet ir į įgyvendinimą.

Pastebėdama, jog ne visos kelerius metus taikomos jaunimo darbo ir užimtumo didinimo priemonės pasiekia laukiamų rezultatų, ir suprasdama svarbą tai spręsti veiksmingiausiais, tarpusavyje suderintais būdais Lietuvos jaunimo organizacijų taryba ragina:

Peržiūrėti ir įvertinti šiuo metu jau įgyvendinamas jaunimo darbo ir užimtumo didinimo priemones ir jų veiksmingumą bei **užtikrinti reguliarių kiekybinį ir kokybinį Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo vertinimą**, kurio rezultatai būtų prieinami visuomenei.

Bendradarbiaujant su jaunimo nevyriausybinėmis organizacijomis, **atsižvelgiant tiek į visuotinius, tiek į individualius poreikius, kurti ir įgyvendinti naujus Jaunimo garantijos iniciatyvos instrumentus**. Tai mažintų sunkumus jaunų žmonių patekimui į darbo rinką, atitiktų jų patirtį ir poreikius.

Plėtoti savanorišką veiklą ir jaunimo neformalųjį ugdymą³ kaip vieną iš jaunimo garantijų įgyvendinimo ir praktinių įgūdžių įgijimo formų, galinčią suteikti jaunimui, neturinčiam patirties, iškritusiam iš formaliojo švietimo sistemos ar netekusiam darbo, galimybę įgyti papildomų kompetencijų neformaliojo būdu.

Įtraukti jaunimo nevyriausybines organizacijas į tiesioginį priemonių įgyvendinimą, užtikrinant jaunimo organizacijų įsitraukimą tiek savivaldybių, tiek nacionaliniu lygmeniu.

Prezidentas

Mantas Zakarka

³ Lietuvos jaunimo organizacijų taryba. Rezoliucija dėl neformaliojo ugdymo įgyvendinimo Lietuvos savivaldybėse. Druskininkai: 2013. <http://goo.gl/KIVKto>.